

C-499/20. sz. ügy**Az előzetes döntéshozatal iránti kérelemről a Bíróság eljárási szabályzata
98. cikkének (1) bekezdése alapján készített összefoglalás****A benyújtás napja:**

2020. október 1.

A kérdést előterjesztő bíróság:

Symvoulio tis Epikrateias (államtanács, Görögország)

Az előzetes döntéshozatalra utaló határozat kelte:

2020. augusztus 27.

Felperes:

DIMCO Dimovasili M.I.K.E.

Alperes:

Ypourgos Perivallontos kai Energeias (környezetvédelmi és energiaügyi miniszter)

Az alapeljárás tárgya

Az 500 mbar legnagyobb üzemi nyomású belső földgázberendezések műszaki szabályzatának, különösen a gázcsővezetésekre vonatkozó rendelkezések megsemmisítése iránti kereset.

Az előzetes döntéshozatal iránti kérelem tárgya és jogalapja

A 97/23/EK irányelv értelmezése az EUMSZ 267. cikk értelmében.

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdés

Úgy kell-e értelmezni a nyomástartó berendezésekre vonatkozó tagállami jogszabályok közelítéséről szóló, 1997. május 29-i 97/23/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv [(HL 1997. L 181., 1. o., magyar nyelvű különkiadás: 13. fejezet, 19. kötet, 86. o., helyesbítés: HL 2011. L 93., 38. o.)] I. mellékletével

összefüggésben értelmezett 4. cikkének (1.1) bekezdését, 7. cikkének (4) bekezdését és 8. cikkét, hogy azokkal ellentétesek a jelen ügyben szóban forgóhoz hasonló, 500 mbar legnagyobb üzemi nyomású belső földgázlétesítményekre vonatkozó görög műszaki szabályzat 1.2.4., P9.5.6.9. és P9.5.8.2. pontjában foglaltakhoz hasonló nemzeti rendelkezések, amelyek elsődlegesen szeizmikus események esetén az emberek biztonsága érdekében feltételeket és korlátozásokat (szellőztetési kötelezettség, földalatti áthaladás tilalma) állapítanak meg a nyomástartó berendezések (gázcsővezetékek) telepítésének módját illetően, amikor az említett feltételeket és korlátozásokat megkülönböztetés nélkül alkalmazzák azokra a csővezetékekre is, amelyek a jelen ügyben szóban forgókhoz hasonlóan „CE” megjelöléssel vannak ellátva, és a gyártó tanúsítványa alapján biztonságosan telepíthetők és használhatók anélkül, hogy a fent említett feltételeknek és korlátozásoknak eleget tennének, vagy

ellenkezőleg, úgy kell-e értelmezni a 97/23/EK irányelvnek a 2. cikkével összefüggésben értelmezett fent hivatkozott rendelkezéseit, hogy azokkal nem ellentétesek a szóban forgókhoz hasonló nyomástartó berendezések (gázcsővezetékek) telepítési módjára vonatkozó feltételek és korlátozások?

A szóban forgó uniós jogi rendelkezések

A nyomástartó berendezésekre vonatkozó tagállami jogszabályok közelítéséről szóló, 1997. május 29-i 97/23/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv (HL 1997. L 181., 1. o., magyar nyelvű különkiadás: 13. fejezet, 19. kötet, 86. o., helyesbítés: HL 2011. L 93., 38. o.): 1., 2., 3., 4., 7., 8. és 16. cikke, valamint I. melléklete.

A vonatkozó nemzeti jogi rendelkezések

- 1 A 97/23/EK irányelvet a gazdasági miniszter és a fejlesztésért felelős miniszterhelyettes együttes miniszteri határozata (FEK B' 987/27.5.1999) ültette át a görög jogrendbe.
- 2 2012. március 28-án kihirdették a környezetvédelmi, energiaügyi és éghajlatváltozási miniszterhelyettes határozatát (FEK B '976 / 2012.3.28.), amelyben elfogadásra került az 500 mbar legnagyobb üzemi nyomású belső földgázberendezések műszaki szabályzata (Technikos Kanonismos Esoterikon Egkatasaseon Fysikou Aeriou; a továbbiakban: megtámadott műszaki szabályzat), amely a földgázfelhasználók belső hálózatai és berendezései tervezésének, anyagainak, telepítésének, ellenőrzésének, tesztelésének, biztonságának és üzembe helyezésének szabályaira vonatkozott.
- 3 A megtámadott műszaki szabályzat 1.2.3. pontja többek között megállapítja, hogy a belső gázberendezéseknek, azaz a csövek, műszerek, készülékek, aknák, alkotóelemek és a hozzájuk kapcsolódó tartozékok rendszerének a gázadagoló készülék kezdőpontjától egészen a berendezés égési füstjének kiürítéséig

egyidejűleg meg kell felelniük a megfelelő [uniós] irányelvek követelményeinek és a nyomástartó berendezéseket illetően a 97/23/EK irányelv követelményeinek, ha azokat 500 mbar (0,5 bar) nyomást meghaladó legnagyobb megengedhető nyomású (PS) berendezésnek tervezték.

- 4 A megtámadott műszaki szabályzat tartalmazza a gázcsővezetékek telepítésének módjára vonatkozó rendelkezéseket. Közelebbről az 1.2.4. pont úgy rendelkezik, hogy „a gázcsővezetékek telepítésének módja nem tartozik a [97/23/EK] irányelv vagy más irányelvek hatálya alá, és azokat a [megtámadott műszaki szabályzat] határozza meg, figyelembe véve az ország sajátosságait (például szeizmikus jelenségek) is”. Ezt a szabályt a megtámadott műszaki szabályzat 9. melléklete pontosítja, amelynek címe „A csővezeték-hálózat jellemzői”.
- 5 Annak ellenére, hogy ez a melléklet „informatív” jellegű, a 9.5. pontban (a „Csővezetékek kezelése és telepítése” cím alatt) kötelező szabályokat tartalmaz, pontosabban egyrészt a csővezeték földfelszínen kívüli telepítésére vonatkozó P9.5.6. pont, amely a 9. (P9.5.6.9) („Réseken való áthaladás” című) alpontjában a következőket írja elő: „Ha a résekben, például az álmennyezetekben csövet telepítenek, akkor az üres helyeket szellőztetni kell, például két – periférikus, a környező falak mentén futó – átlósan elrendezett szellőzőnyílással, amelyek mindegyikének felülete 20 cm^2 [...]”, másrészt az épületen belüli csővezetékek védelmére vonatkozó P9.5.8. pont, amely a 2. (P9.5.8.2.) alpontjában úgy rendelkezik, hogy „nem megengedett a gázcsővezetékeket betonlapokba fektetni, burkolatok vagy padlók alatt elhelyezni. Lefolyókba, az álmennyezet üres helyeire vagy az álmennyezet feletti hangszigetelő panelek (vagy hasonlóak) közé telepíthetők, ugyanazokat a korrózióvédelmi intézkedéseket alkalmazva, amelyeket a földfelszín alatti csővezetékeknél írnak elő.”

A tényállás és az eljárás rövid bemutatása

- 6 Az alapeljárás felperese (a továbbiakban: felperes) rozsdamentes acélból készült táguláskiegyenlítőket importál Görögországba, és ott forgalmazza azokat.
- 7 2012. május 16-án a felperes keresetet nyújtott be a kérdést előterjesztő bírósághoz, amelyben a megtámadott műszaki szabályzat gázcsővezetékekre vonatkozó egyes rendelkezéseinek megsemmisítését kérte.
- 8 A kérdést előterjesztő bíróság véglegesen határozott a megtámadott szabályzat egyéb rendelkezéseinek megsemmisítésére vonatkozó jogalapok tekintetében, és a keresetnek részben helyt adott, a fennmaradó részt illetően pedig elutasította azt. Nem határozott azonban a megtámadott műszaki szabályzatnak a fenti 4. és 5. pontban hivatkozott rendelkezéseinek megsemmisítésével kapcsolatos jogalap tekintetében.

Az alapeljárásban részt vevő felek főbb érvei

- 9 A felperes úgy véli, hogy a megtámadott műszaki szabályzat az általa kezeltéktől eltérő, meghatározott csővezeték-típusok, azaz a hagyományos merev réz- és acélcsövek használatát mozdítja elő, és egyidejűleg akadályozza a forgalmazást és az üzembe helyezést azáltal, hogy lényegében lehetetlenné teszi a felperes által forgalmazott csővezetékek használatát, szabad mozgását és az érintett piacon történő forgalomba hozatalát.
- 10 A felperes úgy véli, hogy a megállapított feltételek és korlátozások (1.2.4., P9.5.6.9. és P9.5.8.2. pont), vagyis egyrészt az üres helyek nyílásokon keresztül történő szellőzésének kötelezettsége a csövek résekben (például álmennyezetekben) való telepítése esetén, valamint másrészt a gázcsővezetékek betonlapokba fektetésének és burkolatok vagy padlók alatti elhelyezésének tilalma sérti a 97/23/EK irányelv 4. cikkének (1.1) bekezdését, amennyiben azok a felperes által forgalmazott anyagokra (csővezetékekre) is vonatkoznak. Ahogyan ugyanis azt a CE-jelöléssel ellátott anyag gyártója is tanúsítja, amikor igazolja, hogy azt rendszeresen alávetették az irányelv 10. cikke szerinti „megfelelőségértékelési eljárásnak”, anélkül felhasználhatók a felperes csővezetékei a földgázberendezésekben, hogy a szóban forgó feltételeket és korlátozásokat betartanák.
- 11 Ami ezzel szemben a megtámadott műszaki szabályzat 1.2.4. pontjában foglalt általános rendelkezést illeti, amely szerint a gázcsővezetékek telepítésének módja nem tartozik egyetlen uniós irányelv hatálya alá sem, a felperes a 97/23/EK irányelv I. mellékletére hivatkozik, amely különféle rendelkezésekben (például az 1.1. és 1.2. pontban) utal a nyomástartó berendezések „telepítésére” is. A megtámadott műszaki szabályzat ugyanezen rendelkezésében foglalt további előírások vonatkozásában, vagyis hogy „a gázvezetékek telepítésének módját [...] a [vitatott műszaki szabályzat] határozza meg, figyelembe véve az ország sajátosságait (például szeizmikus jelenségek) is”, a felperes ismét az irányelv I. mellékletére hivatkozik, amely többek között előírja, hogy a nyomástartó berendezések tervezésénél figyelembe kell venni a „forgalom-, szél- és földrengésterhelést,” (2.2.1. alpont).
- 12 A felperes ezt követően úgy véli, hogy a 97/23/EK irányelv I. mellékletének – a 4. cikke (1.1) bekezdésével összefüggésben értelmezett – rendelkezéseiből az következik, hogy nem állapíthatók meg a szóban forgókhoz hasonló további feltételek és korlátozások a szeizmikus eseményekkel szembeni védelem érdekében a CE-jelöléssel ellátott azon gázcsővezetékek (mint a felperes által forgalmazott termékek) telepítése tekintetében, amelyek gyártója tanúsítja a vonatkozó útmutatókban, hogy telepítésük és felhasználásuk lehetséges (biztonságos) anélkül, hogy a fenti vitatott korlátozásokat betartanák. Ilyen korlátozásokról csak a 97/23/EK irányelv 7. cikkének (4) bekezdésében és 8. cikkében említett eljárás keretében lehet dönteni az Európai Bizottság bevonásával.

- 13 A felperes arra is hivatkozik, hogy a megtámadott műszaki szabályzat fent említett rendelkezései ellentétesek a 97/23/EK irányelv alkalmazása céljából létrehozott munkacsoport („Working Group »Pressure«”) által kiadott iránymutatásokkal is, amelyekkel véleménye szerint „hitelesen értelmezték” ezt az irányelvet.
- 14 Az alperes a maga részéről úgy véli, hogy a szóban forgó rendelkezések az irányelv 2. cikkén alapulnak.

Az előzetes döntéshozatalra utalás indokainak rövid bemutatása

- 15 A kérdést előterjesztő bíróság úgy véli, hogy a munkacsoport iránymutatásai nem minősülnek jogilag kötelező erejű értelmező eszközöknek és még annyira sem a 97/23/EK irányelv „hiteles értelmezésének”. Ennélfogva elutasítja az ezzel ellentétes feltételezésen alapuló állításokat, függetlenül attól, hogy a munkacsoport által 2004. március 18-án elfogadott 9/24. sz. iránymutatások arra utalnak (3. megjegyzés), hogy a tagállamok rendeleti úton szabályozhatják a nyomástartó berendezés vagy rendszer telepítésére („installation”) vonatkozó kérdéseket az üzemeltetők és a környezet védelme vagy akár maguk a nyomástartó berendezések érdekében.
- 16 A kérdést előterjesztő bíróság megjegyzi, hogy a 97/23/EK irányelv rendelkezéseiből az következik, hogy ez az irányelv a meghatározott műszaki jellemzőkkel rendelkező nyomástartó berendezések és rendszerek tervezésére, gyártására és megfelelőségértékelésére vonatkozik (1. cikk), és a tagállamok részére kötelezettségeket ír elő a szóban forgó berendezések forgalomba hozatalával és üzembe helyezésével kapcsolatban. Ugyanezen irányelv azonban kifejezetten előírja, hogy a nemzeti hatóságok maguk is meghatározhatják az Európai Közösséget létrehozó szerződést (és jelenleg az Európai Unió működéséről szóló szerződést) figyelembe véve azokat a „követelményeket”, amelyek véleményük szerint biztonsági okokból szükségesek, feltéve, ha az nem jelenti a berendezés módosítását (lásd az irányelv 2. cikkét).
- 17 Ilyen körülmények között a megtámadott műszaki szabályzat vitatott rendelkezései (1.2.4., P9.5.6.9. és P9.5.8.2. pont), amelyek feltételeket és korlátozásokat határoznak meg a gázcsővezetékek telepítésének módjával kapcsolatban, figyelembe véve az ország sajátosságait és különösen a szeizmikus jelenségeket, az irányelv 2. cikkén alapulnak, amennyiben egyrészt tiszteletben tartják az Európai Unió működéséről szóló szerződés rendelkezéseit (különösen a 36. cikket), mivel az előírt korlátozások az arányosság elvének megfelelően műszakilag szükségesnek tűntek a hatóságok számára, elsősorban a polgárok biztonságának és egészségvédelmének biztosítása érdekében, és ugyanúgy vonatkoznak minden csővezeték-típusra, tekintet nélkül az anyagra vagy a származási országra, és másrészt nem tűnik úgy, hogy a fent említett korlátozások a felperes által forgalmazott anyagok módosítását jelentenék. Következésképpen a megsemmisítés jogalapját mint megalapozatlant el kellene utasítani. Tekintettel azonban a 97/23/EK irányelv 4. cikke (1) bekezdésének, 7. cikke

(4) bekezdésének és 8. cikkének a mellékleteivel (különösen az I. melléklettel) összefüggésben értelmezett rendelkezéseire, észszerű kétségek merülnek fel, amelyek előzetes döntéshozatal iránti kérelem Bíróság elé terjesztését teszik szükségessé.

MUNKADOKUMENTUM